

Varsamt utforskande i experimentell anda

SCEN/RECENSION Clemens Altgård har sett Malmö dockteaters *Orlando: a biography*.

Clemens Altgård

PREMIUM

Första gången jag såg Ellen Norlund framträda spelade hon operastjärnan Birgit Nilsson i scenkonstkollektivet PotatoPotatos föreställning *Sedlar*. Andra gången genomförde hon soloföreställningen *Limmerskan* och *The Glue Movement* på Malmö dockteater. Det var ett scenkonstexperiment som överskred gränser och samtidigt utforskade olika collagemetoder. I konceptet hade klister, framför allt i form av RX-lim en central betydelse.

Tillsammans med kompositören och ljuddesignern Siri Jennefelt har Ellen Norlund nu, tre år senare återvänt till Malmö dockteaters scenrum med verket *Orlando: a biography*. Nu har limmet ersatts av lera som centralt element. Leran är formbar och av den kan till exempel lergökar framställas. Så är lergökar också ett frekvent inslag i detta synnerligen experimentella scenkonstverk.

Lär bli besviken

Den som förväntar sig ett slags dramatisering av Virginia Woolfs roman *Orlando* lär bli gruvligt besviken. Romanen finns visserligen med i verket. Dels i form av uppklistrade sidor på en vägg, dels genom att stillbilder från Sally Potters filmatisering av boken också figurerar. Men Woolfs *Orlando* är huvudsakligen att betrakta som en inspirationskälla för Norlunds och Jennefelts experiment.

Vad handlar då *Orlando: a biography* om? Ja, som titeln antyder är det biografiska centralt, närmare bestämt ett utforskande av den egna biografen, inte minst på ett tillbakablickande vis i form av ett rotande och grävande i minnen och kvarlåtenskaper.

Analogt och digitalt

Scenrummet präglas av en kaotisk röra där obsoleta analoga bandspelare samsas med den digitala teknik som är en förutsättning för föreställningens genomförande. Gamla amatörfoton projiceras och förstoras upp på väggen, kassetband från det förgångna spelas upp och röster från det förflutna ljuder åter. Objekt ur privata samlingar letas fram och visas upp. Replikerna är lågmälda och dialogen ytterst sparsam. Norlund och Jennefelt tycks helt inneslutna i sin varsamma vuxenlek och på det viset är Orlando: a biography markant annorlunda vid en jämförelse med Limmerskan. Kanske har det med den pågående pandemin att göra. Rekommendationer och restriktioner omöjliggör i princip interaktiv scenkonst. Vi i den med tvingande nödvändighet fåtaliga publiken måste sitta på våra platser som passiva betraktare. Samtidigt medför det att speltiden på två timmar blir i längsta laget eftersom det inte finns någon dramatisk kurva. Föga förvånande förstås eftersom det här är en form av postdramatisk teater. Enkelt uttryckt är det som en kombinerad performance och konstinstallation.

Ett verk som detta kräver en del av sin publik. Framför allt en viss vana vid mer experimenterande och processinriktad scenkonst, men också ett stort mått av tålamod och inlevelseförmåga. Det finns något i föreställningen som långsamt sjunker in efter ett tag. Vid någon tidpunkt i livet blir de flesta av oss tvungna att gå igenom föremål, fotografier och souvenirer som någon närstående lämnat efter sig. Och jag minns sådana tillfällen i mitt eget liv. På det viset fungerar Orlando: a biography på ett ganska effektivt sätt.

Förändringens vind

På en annan nivå finns den existentiella frågan om vad en människa kan bli, vad vi gör med våra liv. I det avseendet är det tydligt att duon vill visa på utvecklingsmöjligheter och att kreativiteten och leken kan leda till positiva förändringar.

Själva grundkonceptet är sympatiskt och jag gillar också DIY-estetiken som utgör en fortsättning på tematiken i Norlunds tidigare verk. Lera är ett formbart material och kan givetvis ses som en metafor för hur personligheten också kan formas och göras om. I en föreställning som denna får också musiken och ljudbilden en påtagligt stor betydelse. Ljudet av vinden signalerar också förvandling, det är en förändringens vind.

FAKTA

Malmö dockteater

Malmö dockteater. Orlando: a biography.

På scen: Ellen Norlund och Siri Jennefelt.

Koncept, rum, video, regi: Ellen Norlund.

Musik, ljuddesign: Siri Jennefelt.

Ljusdesign: Kerstin Weimers.

Malmö dockteater, fredag den 13 november.